

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

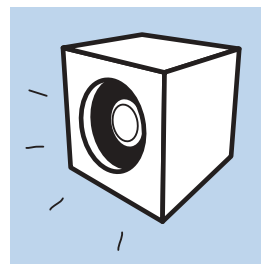
The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/45388>

Please be advised that this information was generated on 2019-09-22 and may be subject to change.

UIT HET KWAAD?

Door Leon Wecke

Kan uit het kwade het goede voortkomen? Er zijn vele kwaden in de wereld en een van die kwaden is oorlog. Kan uit oorlog iets goeds voortkomen? Ja, in bepaalde omstandigheden kan grootschalig geweld de enige oplossing zijn voor het beëindigen van groot onrecht en onderdrukking. In sommige gevallen kan het de enige weg zijn, die tot vrede leidt.

In de Tweede Wereldoorlog zouden de Duitsers nooit op vriendelijk verzoek de door hen bezette landen hebben verlaten: ze moesten eruit geschoten worden. Het tijdperk van koloniale onderdrukking moest kennelijk mede door bevrijdingsoorlogen beëindigd worden. En heeft die Bush geen gelijk dat democratie - een universeel goed - in bepaalde gevallen helaas uit de loop van een geweer moet komen? Hoe lang zou het geduurd hebben alvorens Saddam Hoessein, daartoe gedwongen door internationale druk van buiten en rebellerende massa's van binnen, voor een democratische

regering plaats had gemaakt? Als het ooit gebeurd was.

'Irak' mag dan vele tienduizenden mensenlevens gekost hebben, maar hoe riskant dan ook, er is toch een weg naar democratisering ingeslagen? En democratie is goed voor de (wereld-)vrede. Wijzen de statistieken niet uit dat democratische landen met elkaar geen oorlog voeren? Hoe meer democratie, hoe meer vrede in de wereld. En is het ook niet zo dat, mede dankzij de ontwikkelingen in Irak, dictatoriale regimes aan de eigen houdbaarheid zijn gaan twifelen en onderdrukte volkeren het eindelijk wagen publiekelijk van hun wens tot regimechange blijik te geven?

Het moge zo zijn dat met verwijzing naar valse gronden, met leugens en bedrog, de oorlog tegen Irak is begonnen. Dat het belangrijkste doel niet de bevrijding of democratisering was, maar het bevorderen van de Amerikaanse economische, politieke en militair-strategische belangen in het Midden Oosten. Dat neemt niet weg dat de huidige mogelijkheid tot democratisering, en niet alleen in Irak, toch een feit is. Zijn de ontwikkelingen naar democratie in de Oekraïne, Libanon en Georgië geen voorboden van een democratisering, die ook in het Midden Oosten door de grote meerderheid van de burgers gewenst wordt? Moeten we de VS niet prijzen voor hun daadkrachtigheid, daar waar het verdeelde Europa niet verder komt dan op visite zitten in de grote salons van de aldaar gevestigde machthebbers? En dat tijdens een oorlog, zelfs als deze van boven diffuus gesanctioneerd zou zijn, ook oorlogsmisdaden

bedreven worden, is een kwalijke zaak. Maar wie kan een oorlog aanwijzen waarin dat soort praktijken totaal afwezig waren? Uit het kwaad van de aanval op Irak blijkt toch het goede van de democratisering en niet alleen in Irak voort te komen.

Of vergis ik me? Zijn de ontwikkelingen naar democratie in diverse landen wel veroorzaakt door Irak? Is die prille democratisering geen gevolg van de globalisering, de ontwikkelingen op het gebied van communicatiemiddelen alsmede internationale economische en politieke druk? Is het niet de moderniteit die in de botsing met traditionele structuren aan de winnende hand is? En is het niet de vraag of in plaats van democratisering van Irak er straks een volledige burgeroorlog als resultaat uit de bus(h) komt? Moet niet gesteld worden dat de negatie van het internationaal recht door de VS een ontwikkeling in gang zet die in plaats van wereldvrede, uiteindelijk internationale chaos tot gevolg heeft? Zullen we, over pak weg 50 jaar, niet in het geschiedenisboek lezen dat ondanks de levensgevaarlijke politiek van een toenmalige regering Bush de wereld uiteindelijk toch ontsnapt is aan een ramp? Overigens wel dankzij de democratie, die ook voor de VS inhoudt dat na twee ambtstermijnen voor de zittende president het prepensioen aanbreekt. Of wordt er straks in dat grote boek van de wereldgeschiedenis toch gememoreerd hoe uit een ernstig kwaad, dat oorlog heet, het grote goed van democratie in de wereld bevorderd werd? Er zijn veel onzekerheden, maar ik durf de hypothese wel aan dat wat goed is voor de VS nog niet goed voor de wereld behoeft te zijn. ■